

El context polític,

De vegades, el moment històric que viuen els autors condiona i inspira les seves creacions. Els ha passat a Gary Shteyngart i Gabriela Ybarra, que publiquen dos llibres de memòries reveladors, i a Martí Domínguez, que viatja fins al Maestrat dels anys 40

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Gary Shteyngart

EL CONTRAST ENTRE L'URSS I ELS ESTATS UNITS

“Tenir por de la mort sempre és bo per a un escriptor”



PEQUEÑO FRACASO
GARY SHTEYNGART
LIBROS DEL ASTEROIDE
TRADUCCIO D'EDUARDO JORDÀ
434 PÀG. / 22,05 €

Si Gary Shteyngart s'hagués quedat a l'URSS mai hauria tingut la necessitat d'escriure un llibre de memòries on recordés el viatge que li va canviar la vida: el 1979, amb set anys, va marxar amb els pares cap als Estats Units com a part de "l'intercanvi de cereals entre Jimmy Carter i Leonid Bréjnev". L'escriptor recorda, més de tres dècades després, que "els soviètics necessitaven menjar, i els americans mà d'obra humana". La família descobria, en qüestió d'hores, que al món lliure hi havia de tot, però que per aconseguir-ho calia un esforç més gran que al país del qual venien.

Pequeño fracaso arriba tretze anys després que Shteyngart debutés amb *El manual del debutante ruso*. Des de llavors, el seu talent s'ha expandit en novel·les com *Absurdistan* (2006) i *Una supertriste historia de amor verdadero* (2010).

"ALS ESTATS UNITS HI HA MÉS ESCRITORS QUE LECTORS. ENS ENCANTA DESPULLAR-NOS"

Aquest últim llibre –i les memòries– tenen molts números per acabar convertides en sèrie la temporada que ve. Una podria arribar a ser dirigida per Ben Stiller.

Pequeño fracaso no ha sigut, ni de bon tros, el projecte més difícil d'escriure –assegura–. Els Estats Units és un lloc on tothom vol explicar la seva pròpia història. Hi ha més escriptors que lectors. Ens encanta despullar-nos davant de càmera, o almenys portar tan poca roba com sigui possible. Aquí em quedo en banyador". A més de lluir un saludable sentit de l'humor –herència de Saul Bellow, Philip Roth i Mordecai Richler, entre d'altres–, Shteyngart explica el contrast entre les carències del món socialista i la hiperabundància del capitalisme nord-americà. "Escrivint unes memòries com aquestes estic explicant també la història del milió de ciutadans soviètics que van marxar als Estats Units –admet–. La generació dels meus pares encara no s'ha acabat d'adaptar al país i està insatisfeta. Per a ells encara sóc un fracassat". El llibre explica les diverses reinencions per les quals va passar l'autor abans de convertir-se en un dels noms de referència de la nova literatura nord-americana. "Vaig néixer rus, vaig ser alumne d'una escola jueva a Nova York (us puc dir que la circumcisió no és recomanable), al institut vaig descobrir Man-



CÈLIA ATSET

hattan (l'alcohol i els porros), i a la Universitat d'Oberlin vaig acabar de decidir que volia ser escriptor". Les memòries arriben fins a la publicació del seu primer llibre. "El pitjor d'haver crescut a Rússia era que no hi havia inhaladors per als malalts d'asma com jo –recorda–. La meua vida era terrorífica. Els atacs eren constants i impossibles de predir". Shteyngart s'atura un moment i hi afegeix el *twist* final humorístic: "Tenir por de la mort sempre és bo per a un escriptor". ◆◆

a
llegim

54-55

● Marina Espasa explica com escriu des de Nova York ● Angle torna a traduir 'Les nits blanques', de Dostoievski

56-57

● Vida del mecenes Josep Maria Vilaseca i Marcet ● Com era el primer Murakami? Empúries en publica dues novel·les

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència